

P. Mauro-Giuseppe Lepori OCist
EL PRIMAT DE LA CARITAT
Els impulsos de la *Carta caritatis*¹

Voldria inaugurar aquest Simposi posant-me a l'escolta de la *Carta caritatis* (a partir d'ara *CC*), aprovada pel papa Calixt el 23 de desembre de 1119, per tal d'acollir el seu missatge profund, el missatge profund que els nostres primers Pares en la vocació cistercenca volgueren transmetre'ns com a herència de la seva experiència i com a consciència del carisma rebut.

Al cap de vint anys de la fundació de Cister, després de prendre la decisió de sortir de la seva terra, del seu monestir de Molesme; després del retorn a Molesme de l'abat Robert, que havia guiat aquest èxode; després de l'abadiat d'Alberic i la seva mort; després de l'experiència una mica angoixant d'haver restat pocs, fràgils, destinats tal vegada a morir tot just nascuts, sense deixar cap petjada ni cap llegat, com tantes experiències anàlogues d'aquella època; després de l'explosió de vocacions iniciada probablement amb l'arribada de sant Bernat i dels seus 30 companys i parents; després de les primeres fundacions, fetes sota l'impuls del nombre massa elevat de fills (quasi no ens podem creure que sant Bernat hagués estat enviat a fundar Claravall només al cap de dos anys de la seva entrada al monestir!); després certament de les primeres experiències negatives en les relacions entre les comunitats i els superiors; després dels primers indicis també de relaxació, de negligència, d'infidelitat a la Regla de sant Benet i al carisma cistercenc...; després de tot això, i mentre tot això passava, vet ací que sota l'impuls de l'abat Esteve Harding aquesta nova experiència eclesial i monàstica, aquest nou fenomen eclesial suscitat per l'Esperit, comprèn que ha de donar-se una regla de vida comuna, un reglament de les relacions entre les comunitats, entre els abats, que sigui per a la família dels monestirs allò que la Regla de sant Benet és per a la família dels monjos que viuen en un monestir.

Tal vegada és aquesta l'originalitat fonamental de la *CC*: expressar una fidelitat a la Regla de sant Benet que comprèn que tot allò que la Regla és per la comunió d'una comunitat es pot i s'ha de viure en la comunió entre els monestirs.

És així que neix un Orde, una família carismàtica. És com si una cèl·lula s'adonés que allò que la manté viva i unida ha de ser vàlid per a tot el cos, ha de ser vàlid en la relació amb les altres cèl·lules per formar un cos viu. Un cos adult comença amb unes poques cèl·lules que componen un embrió, però cap cèl·lula no es manté viva si no viu en la unitat del cos. És una llei que val per a tota l'Església. En el cas del nostre Orde, la *CC* expressa la consciència que cap monestir de la família nascuda de Cister no pot viure tot sol, no pot viure autònomament. Ni tan sols Cister, el Nou Monestir, el Monestir Mare no pot viure tot sol. La *CC* expressa, per tant, la necessitat que experimenta la comunitat de Cister de ser ajudada a mantenir-se fidel al carisma rebut.

---

¹ Conferència pronunciada pel P. Abat General de l'Orde Cistercenc, P. Mauro-Giuseppe Lepori, en la inauguració del Simposi "Identitat cistercenca avui", al monestir de Itatinga (Brasil SP), el 5 de maig de 2019.

Així l'Orde neix com una comunitat de comunitats, com una comunió de comunitats, com un cos en el qual els membres no són les persones concretes que componen la comunitat cristiana, sinó les comunitats concretes que componen una família de comunitats, una família organitzada de comunitats.

Consciència del carisma com a vocació

Aquesta consciència de tenir necessitat de no ser autònoms, independents, de tenir necessitat de l'ajut mutu, es funda en la consciència d'haver rebut un carisma, un do de l'Esperit Sant, que hem de fer fructificar, com un talent evangèlic.

El carisma és una gràcia, un do, que el Senyor decideix donar com a vocació a unes determinades persones o comunitats, com a missió en l'Església i per a la salvació del món. El carisma no és una gràcia que se'ns concedeix per a complaure'ns, per a honorar-nos, per a fer-nos més importants i engelosir els altres: el carisma és una gràcia que, per al qui la rep, esdevé vocació, esdevé compromís. Cert, és un privilegi, és una elecció el fet que un determinat carisma sigui atorgat a un i no a un altre. Déu, emperò, escull, elegeix, per a un compromís, per cridar a un compromís, a una vocació i missió concreta al servei del cos de l'Església.

El qui comprèn això pel que fa al carisma rebut, comprèn també que té una responsabilitat, que el carisma reclama una responsabilitat, reclama una resposta a la vocació que el carisma representa. L'home que, en la paràbola de Mateu 25,14-30, enterra el seu talent en comptes de fer-lo fructificar, no ha acollit el talent com a do i vocació, no es capté com a responsable del talent, com a responsable d'un do. I Déu, tanmateix, ve a passar comptes del talent rebut, ve a demanar responsabilitats, i castiga i condemna el qui no ha acollit el talent amb responsabilitat, el qui no ha viscut el do del talent com un compromís, com a vocació i missió (cf. Mt 25,24-30).

La paràbola dels talents és molt clarificadora quan es llegeix per comprendre què significa un carisma, i la vocació i la missió que comporta. L'home que no fa fructificar el seu talent es justifica així: «Senyor, sabia que ets un home dur, que segues on no has sembrat i reculls on no has escampat. Vaig tenir por i vaig amagar a terra el teu talent. Aquí tens el que és teu» (Mt 25,24b-25).

Aquesta por és molt semblant a la por de Déu que experimenten Adam i Eva després del pecat, perquè és una por que porta a amagar-se i a amagar. Una por que neix d'un prejudici sobre Déu, d'un judici sobre ell que no és veritat, que no neix de la trobada amb ell, sinó d'allò que l'home s'imagina. De fet, amb els altres dos homes que van rebre 5 i 2 talents i els van duplicar, l'amo no actua pas, ni molt menys, durament i amb exigència, sinó amb extrema benvolença i generositat. De fet, no els pren res, no els reprèn per res, sinó que els dona encara més d'allò que han guanyat invertint els talents rebuts i els fa partícips del seu poder i de la seva joia: "Molt bé, servent bo i fidel! Has estat fidel en poca cosa; jo t'encomanaré molt més. Entra al goig del teu senyor." (Mt 25,21)

Els carismes, Déu els concedeix amb aquesta lògica, i nosaltres els podem tractar com aquests homes tracten els talents que han rebut. Els podem tractar amb responsabilitat i confiant en el Senyor bo que ens els confia, o bé de manera irresponsable, a causa de la por i de la desconfiança que tenim davant Déu.

La desconfiança en Déu que ens fa irresponsables prové, en el fons, de no reconèixer o d'oblidar que Déu ens confia els talents, els carismes, no com un amo dur i exigent, sinó com un pare bo que vol fer-nos partícips del seu poder i de la seva joia: "Jo t'encomanaré molt més. Entra al goig del teu senyor." I Jesús subratlla encara aquesta lògica de Déu al final de la paràbola: "Perquè a tot aquell qui té, li donaran encara més, i en tindrà a vessar; però al qui no té, li prendran fins allò que li queda." (Mt 25,29)

La llum sobre aquesta lògica paradoxal ve només de la consciència que, al capdavant, allò que hi ha en joc en aquesta paràbola és l'amor, la caritat de Déu. No debades, després d'aquesta paràbola, Mateu hi insereix l'escena del judici final i universal en el qual Crist vindrà a la fi dels temps a judicar-nos sobre la caritat, sobre l'amor al pròxim que coincideix amb l'amor a ell. "Veniu, beneïts del meu Pare, rebeu en herència el Regne que ell us tenia preparat des de la creació del món. Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir; anava despullat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vingüreu a veure'm. (...) En veritat us ho dic: tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, m'ho fèieu a mi." (Mt 25,34-36.40)

Tornar a partir del primat de la caritat

I aquí retrobem la nostra "Carta de caritat", i el tema que voldria tractar: el primat de la caritat.

És evident que la *CC* està fonamentada en la consciència de fe, paulina i joànica alhora, del primat de la caritat, de l'*agape*, sobre totes les altres virtuts i carismes.

A l'inici de la *CC prior* llegim, en efecte:

"Abans que comencessin a prosperar les abadies cistercenques, el senyor abat Esteve i els seus germans van disposar que de cap manera no es fundessin abadies a la diòcesi de cap Bisbe abans que aquest hagués ratificat i confirmat l'Estatut redactat i confirmat entre el Monestir de Cister i els altres nascuts d'ell, per evitar escàndols entre el Bisbe i els monjos. En aquest Estatut, doncs, els germans esmentats, prevenint tot futur naufragi de la pau mútua, aclariren i establiren, deixant-ho després als seus successors, com i de quina manera, i encara amb quina caritat calia que s'unissin indissolublement en esperit els seus monjos, per bé que corporalment separats, distribuïts per les abadies en les diverses parts del món.

Jutjaven també que calia que aquest decret s'anomenés Carta de Caritat, perquè el seu Estatut, rebutjant tota càrrega tributària, cerca solament la caritat i el bé de les ànimes en les coses divines i humanes." (Pròleg)

La preocupació prioritària expressada en aquest document fundacional és que la unitat dels cistercencs en el carisma es fonamentés sempre en la caritat, en el primat de la caritat en tot, en les coses divines i en les coses humanes.

La primera pregunta, doncs, que penso que ens hem de fer en la commemoració de l'aniversari de la *CC*, sobretot si ho fem amb el desig de revifar avui el carisma cistercenc, és si tenim la consciència que no hi pot haver reforma ni fidelitat al carisma sense el primat de la caritat.

Avui ens preguntem tots com mantenir-nos fidels al carisma i com fer-lo fructificar com a talent que ens ha estat confiat. Ens ho preguntem en la situació de crisi en què, d'una manera o altra, ens trobem tots, ja sigui que el nombre dels membres de la Família cistercenca creixi, ja sigui que minvi. Busquem solucions, busquem mitjans, busquem mètodes, busquem estructures. Tanmateix, la comparació amb la *CC*, això és, amb la manera amb què els nostres primers pares van afrontar el tema de la fidelitat al carisma en la seva situació, ens fa conscients que ells s'ho van jugar tot sobre el primat de la caritat, i que d'aquí van extreure i comprendre les solucions, els mitjans, els mètodes i les estructures necessàries per afrontar i resoldre els problemes de la situació en què es trobaven. I no tan sols això; van comprendre que el primat de la caritat havia de ser sempre el criteri just i fecund per mantenir-se fidels al carisma, també en el futur, i també, doncs, per a nosaltres avui.

Això ho hem oblidat sovint durant aquests nou segles, ho veiem en tota la història de la Família cistercenca, ho veiem en cada Orde o Congregació que la componen. Ho veiem també en cada comunitat concreta, en la manera en què les comunitats, els superiors, o els monjos i monges concrets viuen o no viuen la fidelitat al carisma, sovint sense ni adonar-se que són infidels.

Cal doncs, i sense retard, tornar a partir del primat de la caritat expressat en la *CC*. Però primer hem de comprendre què significa i com els nostres pares el van posar en evidència i el van viure en les seves relacions amb el nostre carisma.

La caritat és la unitat

La *CC* traspua tota ella la consciència que un carisma es manté viu si el cos eclesial de persones i de comunitats que és cridat a encarnar-lo es manté unit. Sense unitat, el cos no viu. Emperò la unitat dels membres d'un cos no consisteix a fer les mateixes coses, ja que cada membre té una funció diversa, ni consisteix a estar senzillament els uns al costat dels altres. La unitat d'un cos és la mateixa vida, la vida del cos, que és, en darrer terme, un misteri que el cos tot sol no pot explicar. Ara bé, la vida del cos de l'Església, i de cada comunitat eclesial, és la caritat. La caritat uneix la diversitat dels membres en un sol cos viu. Un cos mort es desmembra i es divideix. La caritat és essencial, té un primat en l'Església, perquè sense ella tot cos eclesial mor. Mor si se separa de la unitat de l'Església universal. Mor si els membres se separen entre ells.

I per què això? Perquè sense la caritat hom se separa de Déu, del Déu que és Caritat (cf. Jn 4,8.16). Res no pot viure si se separa del qui dona la vida comunicant l'Esperit Sant, "que és Senyor i infon la vida", com diem en el Credo.

Tot grup humà, també eclesial, corre el risc, més tard o més d'hora, de voler assegurar la pròpia unitat només a través de les lleis, de les formes, de l'observança d'uns deures determinats, o tal volta només amb els sentiments. Però aleshores la unitat ja no és carismàtica, do de Déu, sinó humana, social, jurídica, formal, sentimental. Ja no és la unitat de vida que fa d'un grup un cos, una persona amb una identitat pròpia.

Per això els nostres pares afirmen des del principi de la *CC* que la seva preocupació és transmetre als seus descendents no tan sols gràcies a quin pacte o de quina manera l'Orde ha de romandre unit, sinó amb quina caritat es manté la unitat: "*...quo pacto, quove modo,*

immo qua caritate monachi eorum per abbatias in diversis mundi partibus corporibus divisi, animis indissolubiliter conglutinarentur – ... amb quin pacte i de quina manera, i encara amb quina caritat calia que s'unissin indissolublement en esperit els seus monjos, per bé que corporalment separats, distribuïts per les abadies en les diverses parts del món." (CC Pròleg).

La caritat no és únicament un pacte, una aliança, o una manera, un mètode, per mantenir la unitat, sinó la unitat mateixa.

El que ens manté units és doncs un principi que no ve de nosaltres. Hi ha sempre un element que se'ns escapa en l'edificació de la comunitat, o de l'Orde, perquè no és obra nostra, no és únicament un pacte, un acord entre nosaltres. Només la caritat permet viure i construir en la unitat.

Es tracta, doncs, de crear entre nosaltres, o millor, de reconèixer entre nosaltres, un pacte o una manera que no es limitin a esmerçar-se per la unitat de la vida del cos, per la unitat en el viure el carisma, sinó que aculli aquesta unitat, que la demani i l'*aculli*, i la retrobi quan s'ha perdut.

Es veu en la CC que els nostres pares estaven plens encara de la consciència que allò que estava passant amb la fundació de Cister i les fundacions successives, era una gràcia, un do, era obra de Déu. Comprenien que per la seva fragilitat, pel seu pecat, corrien el risc de fer malbé aquest do, d'ofegar aquest carisma, d'enterrar aquest talent. Comprenien que per mantenir-se fidels al do de la vida nova que animava el moviment del qual eren protagonistes havien de demanar la vida i acollir-la sempre de nou. I sabien que aquesta vida és la caritat, la comunió en la caritat, és a dir, la comunió entre nosaltres animada per l'amor de Déu, per l'Esperit Sant.

Conservar la caritat

En el fons, la CC reprèn la preocupació que sant Benet expressa al final del pròleg de la Regla: "Cal que establim, doncs, una escola del servei diví. En instituir-la, no esperem haver d'establir res d'aspre, res de feixuc. Però si mai, seguint el dictat d'una justa raó, calia quelcom una mica més rigorós, per a esmena dels vicis o per a conservació de la caritat, no abandonis de seguida, esfereït de terror, el camí de salvació, que al començament ha de ser forçosament estret." (RB Prol 45-48)

Tenim necessitat de correcció per conservar la caritat (*propter ... conservationem caritatis*). La caritat és com una flama que els nostres vicis cuiden ofegar. La CC insisteix també que lluitem sobretot contra un vici: l'avarícia, el desig d'aprofitar-nos dels altres per al nostre propi guany. I la CC diu que això és idolatria, fet que vol dir que la caritat és la veritable adoració de Déu.

Quan ho estem perdent tot, quan tot va de cap per avall, tal com sembla en els temps actuals del nostre Orde i de l'Església, què hem de salvar? El primat de la caritat, avui més que mai, hauria de significar que si bé ho perdem tot hem de procurar salvar en primer lloc sempre la caritat, hem de mantenir encès si més no el foc sagrat de la caritat.

Ho noto sovint en les nostres comunitats: ens preocupem per salvar monestirs, edificis, béns, tradicions, obres, un cert estil de litúrgia, etc., però sovint tot això en perjudici del primat de la caritat, en perjudici de la unitat en la caritat. És com si perdre la caritat, la comunió, fos menys greu que perdre una observança, una tradició, un edifici. Ens hem de preguntar sincerament, aprofitant el “jubileu” de la *CC*, i doncs de l’Orde i de la Família Cistercenca, ens hem de preguntar: Com conservem la caritat entre nosaltres, entre els monestirs, les persones, també entre els Ordes i les Congregacions?

Adonar-se d’això és important perquè és com si el carisma cistercenc fos precisament això, coincidís amb això: un pacte, és a dir, una aliança, i una manera de ser monjos tots junts, una manera d’estar units, que es preocupa primordialment de custodiar, de conservar la caritat.

La *CC*, igual que la Regla de sant Benet, ens dona indicacions essencials per permetre’ns de conservar sempre la caritat; ens dona indicacions per permetre a una petita flama, que potser cuida apagar-se, que ja fa més fum que llum, de reviscolar-se sempre de nou.

Vull subratllar alguns aspectes de la *CC* que em semblen particularment actuals per viure això avui, aspectes sobre els quals em sembla que avui més que mai cal reflexionar per revifar i transmetre la flama del carisma en la situació actual de la Família cistercenca i monàstica.

Procuraré posar en evidència com la *CC* concep i demana de viure el primat de la caritat. Subratllar-ne senzillament alguns punts sobre els quals em sembla important reflexionar avui, si volem ser fidels encara al nostre carisma i transmetre’l com una experiència viva i no com una teoria o una ideologia monàstica, o un simple estil de vida, o una espiritualitat que ja no necessitem, ni nosaltres, ni l’Església, ni el món.

1. La caritat és passió per la salvació de les ànimes

Des del seu pròleg, la *CC* afirma que el seu únic objectiu és “la caritat i el bé de les ànimes [*animarum utilitatem*]”. Després, en diversos punts, reprendrà el tema de la “salvació de les ànimes”, ja sigui com a tema principal de tot Capítol General, ja sigui com a raó última de la correcció o de la conversió del qui s’ha mostrat infidel.

Parlar del bé o de la salvació de les ànimes, ens sembla un llenguatge antiquat, tot i provenir del Nou Testament i de la Regla de sant Benet. Penso que hauríem de recuperar la sensibilitat per aquesta dimensió de la vida cristiana i doncs monàstica, perquè en el fons és un aspecte en el qual allò que hi ha en joc és la profunditat de la nostra relació amb Jesucrist Redemptor i Salvador de l’home. La salvació de l’ànima vol dir refiar-se del Crist fins al fons de nosaltres mateixos, fins a la totalitat de la nostra persona i de la persona dels altres. Preocupar-se i ocupar-se de la salvació de l’ànima, del bé de l’ànima, és la forma més profunda d’estimar-nos nosaltres mateixos i els altres en Crist, perquè no es pot desitjar un bé més gran, per a un mateix i per als altres, que la salvació total que Crist ens ofereix. Per això la *CC* uneix de seguida la caritat i el bé de les ànimes.

Quan la *CC* prescriu que els abats es reuneixin cada any “per tractar en primer lloc de la salvació de les seves ànimes”, no vol pas dir que es trobin per fer un recés espiritual, sinó per ocupar-se del més important per a ells i les seves comunitats. Només a partir d’aquest tema central es poden tractar en veritat tots els altres temes necessaris.

Que la salvació de les ànimes sigui doncs la raó de la correcció i de la conversió del culpable, encara que es tracti de l'abat de Cister, això és un signe del motiu profund, de la caritat profunda que ens uneix i regula les relacions entre nosaltres.

2. La caritat corregeix i perdona

Lligat a aquest aspecte hi ha el tema, molt present en la *CC*, de la correcció entre els abats, com també de les visites entre les comunitats. La Carta estableix protocols, inspirats en l'Evangeli i en la Regla, per procedir a la correcció dels abats infidels, sobretot per corregir l'abat de Cister.

També aquest és un punt molt poc practicat avui, i no perquè no n'hi hagi necessitat! Segurament perquè la nostra caritat mútua ha perdut intensitat, s'ha reduït més aviat a una simple cortesia per no molestar, i ha deixat de ser un amor que té el coratge de "sofrir" per l'altre i de fer sofrir l'altre si això és pel seu bé. Quin poc coratge que tenim per dir-nos la veritat, per manifestar si més no la preocupació per un comportament, per una actitud, per un vici que veiem que fa mal a l'altre i a la seva comunitat! En el *Diari d'un rector de poble* de Bernanos, el vell rector de Torcy fa notar al jove prevere: "Fillet, el bon Déu no va escriure que havíem de ser la mel de la terra, sinó la sal".

Si el coratge de corregir-nos amb misericòrdia ja no és una pràctica normal i honesta en les comunitats i en l'Orde, després, quan caldrà corregir veritablement per culpes molt greus, es farà sense amor, i la correcció no serà acollida.

La *CC* fa notar també que la correcció no va només de dalt a baix, sinó també de baix cap a dalt, és a dir, és recíproca igualment en relació als superiors que tenen més autoritat, com l'abat de Cister.

3. La caritat no busca el seu propi interès

Un altre punt sobre el qual insisteix la *CC* és que les relacions entre els monestirs, o entre els abats i les comunitats que visiten, estiguin exemptes del desig d'aprofitar-se'n, això és, que siguin gratuïtes, sense cap altra pretensió de guanyar res que no sigui la mateixa caritat, la comunió fraterna, paterna i filial.

És també un punt que cal no oblidar, perquè quan es perd la gratuïtat de les relacions entre els monestirs, entre els superiors, entre tots els membres de l'Orde, és com si es deixés de banda el nivell fratern de la caritat, de la comunió, i aleshores les relacions es tornen fràgils: si l'altre m'interessa, si hi guanyo alguna cosa, aleshores mantinc la relació, si al contrari no hi guanyo res, la relació ja no m'interessa. Vol dir, aleshores, que l'interès material és més important que l'interès espiritual de la comunió en la caritat, i, per tant, que és més importat que estar units en Crist. Certament, hem de pensar també en les necessitats materials, perquè també això és caritat, però no hi hem de limitar la importància i el valor de la relació.

Avui, tanmateix, pel que fa al que diu la *CC*, no són tant els superiors o les comunitats fundadores les que exigeixen un guany material de les fundacions, sinó una mica el contrari.

És evident que les fundacions en els països més pobres necessiten també ajut financer, i la CC al capítol VII preveu que en el Capítol general les comunitats molt pobres demanin i rebin ajut material; sabem prou bé, emperò, que sovint els ajuts dels països més rics han impedit a les fundacions en els països pobres desenvolupar una economia madura, talment que després d'anys i anys és com si visquessin sempre de renda. Això no és caritat, perquè la caritat autèntica fa créixer en la responsabilitat.

Però també és veritat que sovint les comunitats més riques fan una fundació de manera interessada, per exemple per obtenir vocacions dels països més pobres on encara n'hi ha, i això no és gratuïtat.

La CC reclama, per tant, un examen sincer sobre les intencions del cor en les nostres relacions i ens posa en guàrdia seriosament contra el perill de l'avarícia, de tota mena d'avarícia, que és idolatria.

4. La caritat acompanya

La gran insistència de la CC és allò que jo anomenaria "acompanyament mutu", o millor "caminar junts", que és el sentit etimològic de la paraula "sinodalitat", avui de molta actualitat en l'Església.

És en el fons aquesta la caritat que ha permès al moviment cistercenc de mantenir-se, més bé o més malament, en la unitat, o de regenerar-la sempre de nou fins als nostres dies.

La CC, tot insistint en la fidelitat a la reunió de tots els abats en el Capítol General, en les Visites regulars o fraternes, en la responsabilitat envers les cases filles, en la correcció i punició del qui, per orgull o indiferència, descarta aquests moments de comunió, dona a l'Orde els instruments essencials per créixer en una unitat sinodal, de fer camí junts, en el diàleg i en l'obertura a la correcció constant.

Penso que el paràgraf central, que, a parer meu, sintetitza tots els temes de la CC, és aquell en el qual s'institueix el Capítol General:

"Que tots els Abats d'aquestes esglésies vagin al Nou Monestir una vegada l'any, el dia que hagin establert de comú acord, i hi tractin de la salvació de les seves ànimes; si cal esmenar o activar alguna cosa en l'observança de la Santa Regla i de l'Orde, que ho disposin, i renovellin entre ells el bé de la pau i de la caritat." (VII,2).

Sabem que en el curs de la història de l'Orde no hem estat sempre fidels al carisma i als instruments per viure junts aquesta fidelitat, ajudant-nos mútuament de bon grat. Emperò aquestes paraules, aquestes disposicions, aquest pacte d'aliança i la manera de viure'l, ens toquen de ple avui i els sentim ben reals i actuals. I constatem que el qui s'aparta del camí ordinari de l'Orde, encara que es cregui obrar més bé que els altres, amb el temps es torna tebi, perquè perd el foc de la caritat. La tebiesa vol dir en el fons que es té la temperatura de l'ambient en què ens trobem, que es té la temperatura del món i no la del Regne de Déu.

Aquesta tebiesa en el viure la vocació i la missió cistercenca, neix també quan aquests instruments per caminar junts no són viscuts en cada comunitat. Cada comunitat, en el fons, hauria de reflectir, en petit, allò que la CC prescriu per tot l'Orde. També en cada comunitat és important i vital tenir accés al foc de la caritat a través del diàleg comunitari amb vista a la salvació de les ànimes, a través de la correcció fraterna, etc., en l'esperit de la Regla de sant Benet.

5. La caritat és la comunió en la pregària

Subratllo finalment un aspecte que la *CC*, amb discreció però també amb decisió, posa en evidència, i que potser és el més important de tots: la unitat en la pregària. Al capítol 3, partint del fet que els monjos dels diversos monestirs cistercencs es visiten i s'acullen mútuament, la Carta prescriu que “tinguin els costums, el cant i tots els llibres necessaris per a les Hores diürnes i nocturnes i per a les misses segons el model dels costums i l'ús dels llibres del Nou Monestir, de manera que no hi hagi cap discòrdia en els nostres actes, sinó que visquem amb una sola caritat, una sola Regla i costums semblants”.

Notem d'entrada que la raó d'aquesta conformitat és l'*acolliment*, és a dir que tots els membres de l'Orde es trobin com a casa seva en tots els monestirs, s'hi trobin en família. No es tracta d'una conformitat formal, sinó substancial, perquè la *CC* insisteix en el fet que els monjos dels altres monestirs se sentin acollits sobretot en la pregària, en l'Eucaristia, que puguin participar en la pregària comuna sense dificultat. Això vol dir que la *CC* no es preocupa tant que tots es moguin de la mateixa manera i facin els mateixos gestos, sinó que els mateixos costums i les mateixes formes litúrgiques facin possible la concòrdia en la pregària, compartir la lloança de Déu i la súplica a la seva Misericòrdia.

És, en efecte, en la pregària comunitària que la caritat s'expressa en les seves dues grans dimensions, les de la Creu: la comunió amb Déu i la comunió fraterna. La caritat que el carisma cistercenc, fidel al carisma de sant Benet, vol conrear i conservar entre els monestirs, els superiors, els monjos, les monges, és essencialment la coincidència entre la comunió amb Déu Pare i la comunió fraterna que en el Crist crucificat i ressuscitat ha esdevingut possible en el do de l'Esperit Sant.